

Jeroen van Berckum
met illustraties van Marianne van der Walle

De Gemeneriken

Clavis

Voor Mees (mijn eigen Madelief),
Jonas (die geweldig heeft geholpen bij het
bedenken van een aantal streken in dit boek) en Kiki.

Jeroen van Berckum
De Gemeneriken
© 2022 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Illustraties: Marianne van der Walle
Trefw.: humor, gemeen zijn, familie, school
NUR 282
ISBN 978 90 448 4459 7
D/2022/4124/101
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

1. De Grommels

Ken je meneer en mevrouw Grommel? Iedereen noemt hen de Gemeneriken. En gemeneriken, dat zijn ze. Ze leggen punaises op het fietspad zodat je een leuke band krijgt, ze knopen stiekem je veters aan elkaar en ze leggen dikke, slijmerige slakken in je bed, net voordat je gaat slapen.

Wat een rotstreken, vind je niet?

De Gemeneriken hebben één kind. Een vreselijk, akelig, afschuwelijk kind. Tenminste, dat vinden ze zelf. Madelief, zo heet hun dochter, is namelijk héél aardig. Ze groet iedereen vriendelijk, ze zegt áltijd dank je wel en als er wat is, dan staat ze als eerste voor je klaar.

Zo hielp ze laatst een omaatje met oversteken. Tot grote ergernis van haar vader, meneer Grommel. Rood aangelopen liep hij naar zijn dochter toe. **‘Wat doe je nou!’** bromde hij. **‘Zo heb ik je niet opgevoed!’**

Madelief trok zich niks van hem aan. Ze begeleidde het oude dametje veilig naar de overkant. Als dank kreeg ze een dikke reep chocola.

Met glinsterende ogen huppelde ze terug naar haar vader. **‘Kijk, pap, gekregen. Aardig van die mevrouw, hè?’**

Meneer Grommel sloeg zijn handen in zijn padachtige gezicht. ‘Alle duivendrollen bij elkaar! Je gaat toch niet een oud vrouwtje helpen? Je had haar de verkeerde kant op moeten sturen, of haar hoed over haar oren moeten trekken, of, nog beter: je had stiekem iets uit haar tas moeten pikken!’

Madeliefs mond viel wijd open. ‘Maar, pap! Dat is stelen! Dat is toch niet netjes?’

Meneer Grommel bulderde van het lachen. ‘Nee, en daarom is het juist zo leuk! Hoe vaak moet ik het je nog zeggen? Wij, de familie Grommel, zijn gemeneriken. Alles wat niet netjes is, vinden wij leuk. **Weet je wat? Ik zal je eens iets leren.**’

Meneer Grommel nam Madelief mee naar bakker Smultoet. Voor de etalage bleef hij staan. Hij wreef in zijn handen en keek met half dichtgeknepen ogen naar binnen. ‘Meisje, jouw gemene vader zal je eens laten zien hoe je moet pikken. Goed opletten, hè?’

Madelief zette grote ogen op. ‘Maar, pap, dat mag helemaal nie...’

Nog voordat ze haar zin kon afmaken stampvoette meneer Grommel naar binnen.

Toen de bakker even niet keek, stak hij snel een chocoladebroodje in zijn jas. Madelief voelde haar hoofd gloeien. Hoe durfde haar vader zo gemeen te zijn?

Met een glimlach van oor tot oor kwam meneer Grommel de winkel uit gelopen.

‘En zo doe je dat!’ zei hij trots. Hij rukte een stuk van het brood en begon onfatsoenlijk te smakken. **MWAM! MWAM!** ‘Nu jij!’ beval hij.

Madelief beet op haar lippen. Een dikke zweetdruppel gleed over haar voorhoofd. Natuurlijk wilde ze niet stelen. Maar ze wilde haar vader ook niet teleurstellen. Met gebogen hoofd sjokte ze naar binnen.

‘Goedemorgen Madelief,’ groette bakker Smultoet vrolijk.

Madelief wilde wat terugzeggen, maar haar keel leek op slot te zitten. Over haar schouder zag ze haar vader voor de etalage staan. Druk gebarend deed hij voor, hoe ze stiekem iets in haar zak moest laten verdwijnen.

Madelief slikte. Haar keel was droog. Een lolly, een croissant, een taartje ... Wat moest ze pikken? En waar moest ze het laten? Ze voelde in haar broekzakken. Toen krulden haar mondhoeken omhoog. Er zat een munt van twee euro in. Die had ze gekregen van haar zieke buurvrouw, omdat ze haar zo goed had geholpen. Ze rechtte haar rug, liep naar de bakker en legde de munt op de balie.

‘Alstublieft.’

Bakker Smultoet fronste zijn wenkbrauwen. ‘Waarvoor is dat?’
‘Nou, mijn vader was hier net en hij is vergeten zijn broodje te betalen.’

Tranen schoten de bakker in zijn ogen. ‘Meisje, was iedereen maar zo eerlijk als jij. Weet je wat? Je mag een gratis gebakje uitzoeken.’

En zo verliet Madelief met een overheerlijke mokkapunt de winkel.

Meneer Grommel had natuurlijk alles gezien. En denk maar niet dat hij trots op zijn dochter was. Zijn hoofd was zo rood als een brandweerauto en hij trilde als een op hol geslagen drillboor. **‘Alle konijnenkeutels bij elkaar!’** Wat flik je me nou! Je gaat toch niet betalen voor iets dat ik eerlijk heb gepikt!

‘Maar de bakker vond het heel aardig van mij ...’ antwoordde Madelief. ‘Wil je ook een stukje?’ Ze hield de mokkapunt omhoog.

Nu werd meneer Grommel nog roder. Zijn reusachtige hand kneep het chocoladebroodje fijn en smeed het van zich af. ‘Drommels nog aan toe! Hoe vaak moet ik het nog zeggen: je moet niet delen! Delen is netjes! En wij, de familie Grommel, zijn NIET netjes! Begrepen? **NIET NETJES!**’

Hij spuugde een dikke rochel op de stoep en liet een knoertharde scheet, om te bewijzen hoe onfatsoenlijk hij wel niet was.

Ondertussen vloog een stel meeuwen op het chocoladebroodje af. Ze pikten de kruimels van de grond.

Madelief lachte. ‘Wat aardig dat je je chocoladebroodje met die vogels deelt.’

Meneer Grommels gezicht verkleurde opnieuw. Het was niet meer rood. Nee, het was donkerpaars, net als een aubergine. ‘Nu

is het genoeg!’ krijste hij. ‘Als wij jou niet gemeen kunnen maken, dan moeten anderen dat maar doen! Jij gaat naar de School voor Gemeneriken!’

‘De School voor Gemeneriken?’ vroeg Madelief.

‘Ja!’ bulderde meneer Grommel. ‘Jouw moeder en ik zijn er ook geweest!’

Zijn ogen puilden uit, alsof ze uit hun kassen werden gedrukt. ‘We hebben daar de meest afschuwelijke dingen geleerd. Het was een geweldige tijd.’

Hij knikte voldaan en veegde met een smerige mouw de speekselvlokken van zijn lippen. Met een blik alsof hij het al helemaal voor zich zag, keek hij voor zich uit. ‘Ja, dat zal je goed doen. **Je zult een echte Gemenerik worden, net als je pa.’**